

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR.....	15

GİRİŞ	19
I. KONUNUN TAKDİMİ VE ÖNEMİ	19
II. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE ÇALIŞMA PLANI	24

BİRİNCİ BÖLÜM

ELEKTRONİK KİŞİ KAVRAMI VE UNSURLARI

I. KAVRAM, TERMİNOLOJİ VE TEKNİK ÇERÇEVE	27
A. KAVRAM	27
B. TERMİNOLOJİ	30
C. TEKNİK ÇERÇEVE.....	31
II. UNSURLARI	33
A. YAPAY ZEKÂ.....	33
1. Tarihî Gelişim	33
2. Tanım ve UNSURLARI	35
a. Tanım	35
b. UNSURLARI.....	36
aa. “Zekâ” Kavramı	36
(1) Doğal Zekâ.....	36
i. Zekânın Tasnif Edilmesi.....	37
ii. Zekâ Tasnifinin Yapay Zekâ Açısından Ele Alınması	38
iii. İnsan Zekâsının Soyutluğu	41
(2) Makinenin Zekâyâ Sahip Olması	43
i. Sistemin Yaptığı Hataların Zekânın Belirlenmesindeki Etkileri	43
ii. Turing Testi	46
bb. “Yapay” Kavramı	47
3. Yapay Zekânın Türleri.....	48
4. Makine Öğrenmesi Ve Derin Öğrenme	49

a. Makine Öğrenmesi	49
aa. Gözetimsiz Öğrenme	50
bb. Gözetimli Öğrenme	50
cc. Pekiştirmeli Öğrenme	51
b. Derin Öğrenme	51
B. OTONOM SİSTEMİN VARLIĞI	52
1. Otomatik Sistemler	52
2. Otonom Sistemler	53
a. Otonom Sistemlerin Avantaj ve Dezavantajları	54
aa. Avantajları	54
bb. Dezavantajları	56
1. Otonomi Rizikosu	57
2. Ağ Rizikosu	58
3. Şeffaflık Rizikosu	59
4. Ajan, Çoklu Ajan Sistemleri Ve Robot Kavramları	59
a. Ajan	59
b. Çoklu Ajan Sistemleri	62
c. Robot	65

İKİNCİ BÖLÜM

OTONOM YAPAY ZEKÂ SİSTEMLERİ BAKIMINDAN MEVCUT HUKUKİ DURUM

I. HUKUKİ İŞLEMLER BAKIMINDAN	67
A. İRADE BEYANI	67
1. Genel Olarak	67
2. İrade Beyanı Kavramı	68
B. ELEKTRONİK ORTAMDAKİ İRADE BEYANLARININ TÜRLERİ	70
1. Elektronik Yolla İletilen Beyanlar	71
2. Otomatik İrade Beyanları	73
3. Bilgisayar Beyanı	73
a. Sistemin İrade Beyanı	74
b. Kullanıcının İrade Beyanı	75
4. Otonom Sistemlerin Beyanları	76
a. Kullanıcının İrade Beyanı	78
b. Otonom Sistemlerin Kendi İrade Beyanı	79
aa. Objektif Unsur	80
bb. Sübjektif Unsurlar	80
(1) Benlik Bilinci	81

(2) Fonksiyonel Yaklaşım	82
(3) İşlem ve Beyan İradesi.....	83
cc. İrade Beyanı ve Hukuki Sonuçları.....	84
(1) Döalist Yorum.....	84
(2) Monist Yorum	84
c. Beyanın Kullanıcıya İsnat Edilmesi	85
aa. Temsil.....	85
bb. Bilgide Temsil.....	90
cc. Haberci (Ulak)	93
dd. Açığa İmza	94
ee. Yaratılan Hukuki Görünüş Sebebiyle Beyanın Kullanıcıya Atfedilmesi.....	101
(1) Temsil Yetkisinin Varlığına İlişkin Yaratılan Hukuki Görünüş.....	102
(2) Beyanın Kullanıcıya Ait Olduğuna İlişkin Yaratılan Hukuki Görünüş.....	104
(3) Hukuki Görünüşün Kullanıcıya Atfedilmesi ve Bunun Temelleri	105
i. Sebep İlkesi	105
ii. Kusur İlkesi	106
iii. Riziko İlkesi.....	107
(4) Kanaatimiz.....	108
II. SORUMLULUK BAKIMINDAN	109
A. OTOMATİK SİSTEMLERİN MEYDANA GETİRDİĞİ ZARARLARDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK.....	109
1. Sistemin Sorumluluğu	109
2. Kullanıcının Sorumluluğu	110
3. Ürün Sorumluluğu.....	110
B. OTONOM SİSTEMLERİN MEYDANA GETİRDİĞİ ZARARLARDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK.....	111
1. Kullanıcının Sorumluluğu	111
a. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk.....	111
b. Sözleşme Dışı Sorumluluk	115
aa. Kusur Sorumluluğu.....	115
bb. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu	116
(1) TBK m. 66/I.....	116
(2) TBK m. 66/III.....	122
cc. Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu	123

dd. Ev Başkanının Sorumluluğu	127
ee. Yapı Malikinin Sorumluluğu.....	129
ff. Genel Tehlike Sorumluluğu	129
c. Otonom Araçlardan Doğan Sorumluluk.....	131
aa. Araç İşletenin Sorumluluğu	136
bb. Sürücünün Sorumluluğu.....	139
2. Otonom Sistemin Sorumluluğu	145
3. Ürün Sorumluluğu	146
a. Genel Çerçeve.....	146
b. Sorumluluğun Şartları.....	150
aa. Ürünün Ayıplı Olması.....	150
(1) Ürün Kavramı.....	150
(2) Ayıp Kavramı.....	153
bb. Sorumluluğun Süjesi.....	157
cc. Sorumluluktan Kurtuluş.....	158
III. KANAATİMİZ	162

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAPAY ZEKÂYA ELEKTRONİK KİŞİLİK TANINMASININ TEMELLERİ VE SONUÇLARI

I. YAPAY ZEKÂYA ELEKTRONİK KİŞİLİK TANINMASININ TEMELLERİ.....	165
A. ELEKTRONİK KİŞİNİN DİĞER KİŞİ MODELLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	165
1. Elektronik Kişi ve Gerçek Kişi Arasındaki Benzerlikler	165
a. Elektronik Kişi ve Gerçek Kişi Arasındaki Doğrudan Benzerlikler.....	165
b. Elektronik Kişi ve Gerçek Kişi Arasındaki Dolaylı Benzerlikler.....	166
2. Elektronik Kişi ve Tüzel Kişi Arasındaki Benzerlikler	168
a. Tüzel Kişinin Hukuki Niteliğini Açıklayan Teoriler	168
aa. Varsayım Teorisi	169
bb. Bir Amaca Özgülenmiş Sahipsiz Malvarlığı Teorisi.....	169
cc. Gerçeklik Teorisi	169
dd. Elektronik Kişinin Tüzel Kişiyi Açıklayan Teoriler Karşısındaki Durumu	170
b. Elektronik Kişi Statüsünün Kabulünde Tüzel Kişi Modelinin Benimsenmesi	170
3. Elektronik Kişinin Etik ve Ahlak Açısından Ele Alınması.....	172
a. Ahlak ve Etik Ayrımı	173
b. Elektronik Kişinin Etik Açısından Ele Alınması.....	173
aa. Etik Açısından Statünün Tahsisi	173

bb. İnsan Onurunun Tehlikeye Düşüp Düşmediği Sorunu	176
c. Elektronik Kişinin Ahlak Açısından Ele Alınması	180
aa. Mevcut Hukuk Søjelerinde Ahlak	181
bb. Hukukta Ahlak	182
cc. Kanaatimiz	184
B. ELEKTRONİK KİŞİLİK MODELİNE İLİŞKİN İLERİ SÜRÜLEN GÖRÜŞLER.....	185
1. Elektronik Kişi Aleyhine İleri Sürülen Görüşler	185
a. Sosyokültürel Eleştiriler	185
b. Hukuki Eleştiriler	188
c. Teknik Eleştiriler	191
2. Elektronik Kişi Lehine İleri Sürülen Görüşler	193
a. Felsefi Görüşler	193
b. Sosyolojik Görüşler	195
c. Pratik Düşünceler	197
3. Kanaatimiz	198
C. ELEKTRONİK KİŞİNİN OLUŞUMU.....	201
1. Tescil	201
a. Tescil Gereksinimi	203
b. Tescilin Mahiyeti	203
c. Tescilin Şartları	204
2. Organ	205
II. YAPAY ZEKÂYA ELEKTRONİK KİŞİLİK TANINMASININ HUKUKİ SONUÇLARI	207
A. ELEKTRONİK KİŞİNİN HUKUKİ İLİŞKİNİN TARAFI OLMASI	207
1. Fonksiyonel İrade Beyanı	207
a. Otonom Sistemlerin Hak ve Fiil Ehliyeti	208
b. Temsile İlişkin TBK m. 40 vd. Hükümlerinin Uygulanması	209
2. Otonom Sistemlerin Kusur Ehliyeti	211
3. Sorumluluk	213
a. Tescilden Önce Sorumluluk	214
b. Tescilden Sonra Sorumluluk	217
aa. Elektronik Kişinin Kendi Davranışlarından Doğan Sorumluluğu	217
(1) Haksız Fiil Sorumluluğu	217
(2) Akdi Sorumluluk	218
(3) Müteselsil Sorumluluk	219
(4) Elektronik Kişinin Sorumluluğunun Ürün Sorumluluğu ile İlişkisi	219

bb. Elektronik Kişinin Organ ya da Yardımcı Kişilerin Davranışlarından Doğan Sorumluluğu.....	220
c. Kullanıcının Sorumluluğu	221
4. Sorumluluğa Esas Olan Malvarlığı	221
a. Gerçek ya da Tüzel Kişinin Garantörlüğü	223
b. Elektronik Kişinin Kendi Malvarlığı Değeri	223
aa. Malvarlığının Tescil Ettiren Tarafından Tahsis Edilmesi.....	224
bb. Sorumluluğa Esas Malvarlığının Elektronik Kişinin Kullanılması Sonucunda Oluşturulması	225
cc. Tehlike Yaratan Elektronik Kişi İçin Zorunlu Sigorta Yaptırılması.....	226
dd. Sorumluluğa Esas Olan Malvarlığının Miktarı.....	227
c. Sorumluluğa Esas Malvarlığı Yerine Sigorta Yaptırılması	231
5. Organın Yetkisinin Kapsamı ve Sınırı	233
6. Elektronik Kişinin Eşya Hukukundaki Durumu.....	233
a. Mülkiyet.....	233
b. Zilyetlik.....	234
aa. Zilyetliğin Organ Vasıtasıyla Sağlanması.....	235
bb. Fonksiyonel Zilyetlik İradesi.....	236
cc. Zilyetlik İradesinin Aranmaması	237
c. Zilyet Yardımcılığı.....	238
7. Fikri Mülkiyet Hukuku Bağlamında Elektronik Kişinin Eser Sahipliği	239
B. ELEKTRONİK KİŞİNİN HUKUKİ İLİŞKİNİN KONUSU OLMASI	241
1. Elektronik Kişi Üzerindeki Hak	242
2. Elektronik Kişinin Bir Hukuki İşlemin Konusu Olması	243
3. Elektronik Kişinin Tasfiyesi	243
4. Otonom Sistemlerin Fikri Mülkiyet Hukukunca Korunması.....	244
a. Bilgisayar Programı Olarak Korunması	244
b. Veri Tabanı Olarak Korunması	246

SONUÇ.....	249
-------------------	------------

KAYNAKÇA.....	255
----------------------	------------